

Ginta Švekere

Przeciwdziałanie krzywdzeniu małych dzieci w rodzinach - program wolontariatu w społeczności lokalnej

Dziecko Krzywdzone : teoria, badania, praktyka 12/4, 78-85

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Przeciwdziałanie krzywdzeniu małych dzieci w rodzinach – program wolontariatu w społeczności lokalnej

GINTA ŠVEKERE

Centrum „Dardedze”, Ryga

W artykule przedstawiono założenia i realizację programu wolontariatu, którego celem jest zapobieganie krzywdzeniu małych dzieci przez wspieranie rodziców w trudnych sytuacjach życiowych. Program koordynuje Centrum „Dardedze” w Rydze.

SŁOWA KLUCZOWE:

DZIECKO, KRZYWDZENIE, PROFILAKTYKA, WOLONTARIAT, LITWA

Zmiany sytuacji społeczno-ekonomicznej sprawiają, że coraz więcej rodzin znajduje się w grupie zagrożonej ubóstwem. Te rodziny często nie mogą liczyć na wsparcie krewnych lub przyjaciół. W wielu z nich tylko jedno z rodziców pracuje zawodowo, a zdarza się, że oboje pozostają bez pracy. W części rodzin są dzieci ze specjalnymi potrzebami, wymagające szczególnej troski i uwagi. Rośnie liczba rozwodów i rodzin niepełnych, w których wychowaniem dziecka zajmuje się tylko jedno z rodziców. Z powodu wyjazdów rodziców do pracy za granicą zwiększa się liczba dzieci wychowywanych przez dziadków. Podobne sytuacje, występujące w wielu rodzinach, nieuchronnie wywołują stres u rodziców oraz innych opiekunów dzieci.

Rodzice, którzy czują się przytłoczeni przez życiowe problemy, nie mogą wystarczająco dobrze pełnić swojej roli i potrzebują wsparcia, by poradzić sobie z codziennym stresem.

Pracownicy socjalni nie zawsze mają czas na pracę profilaktyczną z rodzinami, rozwiązywanie problemów i przeciwdziałanie ryzyku krzywdzenia dzieci. Dlatego Centrum „Dardedze” uruchomiło program wolontariatu, aby zaangażować w takie działania wolontariuszy i w ten sposób zapewnić rodzinom z małymi dziećmi regularną pomoc i wsparcie¹. Wolontariusze pełniący rolę osób wspierających odwiedzają rodziny, aby wysłuchać ich problemów, wspierać rodziców i pomagać im w rozwijaniu różnych umiejętności.

Nakłady finansowe w programie wolontariatu w Centrum „Dardedze” ograniczają się do wynagrodzenia mentora wolontariuszy, kosztu wynajmu pomieszczenia, w którym odbywają się spotkania wolontariuszy, oraz ich wydatków poniesionych w związku z pracą na rzecz rodzin (np. na bilety komunikacji miejskiej).

¹ Podobne cele realizuje projekt „Wolontariusz w rodzinie”, który w Warszawie prowadzi Fundacja Dzieci Niczyje w ramach programu Dobry rodzic – Dobry start (przypis redakcji).

1. Wolontariat, rola mentora wolontariuszy

Wolontariat jest aktywnością, która przynosi korzyści społeczeństwu i samemu wolontariuszowi, który wykonuje pracę dobrowolnie, nieotrzymując za nią wynagrodzenia. Wolontariat może być prowadzony przez organizacje pozarządowe, samorząd lub instytucje państwowe.

Aby z powodzeniem realizować program wolontariatu, trzeba zatrudnić mentora wolontariuszy. Mentoring jest relacją opartą na uczeniu się i wsparciu między osobą, która dzieli się swoją wiedzą i doświadczeniem, a osobą gotową czerpać korzyści z tej wymiany i doskonalić swoje kompetencje.

Mentorem wolontariuszy może być pracownik socjalny albo inny profesjonalista gotowy poświęcić czas na zorganizowanie i kierowanie pracą wolontariuszy oraz udzielanie im wsparcia. Rola mentora w pomyślnej realizacji wolontariatu jest często decydująca, dlatego niezwykle ważne jest znalezienie odpowiedniej osoby na to stanowisko.

Osoba będąca mentorem wolontariuszy powinna cechować się bardzo dobrymi umiejętnościami komunikacyjnymi, umiejętnością zarządzania, zachęcania i motywowania oraz rozwiązywania konfliktów.

Zadania mentora w programie wolontariatu Centrum „Dardedze”:

- rekrutacja, dobór, nadzorowanie, wspieranie i motywowanie wolontariuszy;
- przeprowadzenie szkolenia przygotowującego wolontariuszy do pracy;
- organizowanie współpracy z pomocą społeczną oraz innymi instytucjami;
- przydzielenie wolontariuszy do konkretnych rodzin.

Aby zapewnić wysoką jakość pracy mentorów i zadbać o to, by mogli oni poświęcić wystarczająco dużo czasu i uwagi każdemu z wolontariuszy, przyjmuje się zasadę, że jeden mentor może nadzorować pracę 2–3 wolontariuszy.

Wolontariuszem pracującym z rodziną może zostać osoba pełnoletnia, która pragnie dzielić się swoimi umiejętnościami i udzielać wsparcia rodzinom potrzebującym pomocy. Płeć, wiek i poziom wykształcenia nie mają decydującego znaczenia. Bardzo ważne są natomiast cechy osobowości, postawy i doświadczenie. Wolontariusz powinien cechować się dobrymi umiejętnościami komunikacyjnymi, doświadczeniem w opiece nad dziećmi, szacunkiem dla innego postrzegania świata, odmiennych stylów życia i stylów rodzicielskich, oraz umiejętnością elastycznego reagowania na różne sytuacje rodzinne.

Zadania wolontariusza w programie wolontariatu Centrum „Dardedze”:

- komunikowanie się z mentorem i regularne uczestnictwo w spotkaniach wolontariuszy;
- cotygodniowe odwiedzanie rodzin w celu zaoferowania życzliwości i praktycznej pomocy, wysłuchania problemów i wspierania rozmaitych działań; zapewnienie rodzinom okazji do nawiązywania nowych kontaktów społecznych i nabywania nowych umiejętności społecznych; zwiększania ich pewności siebie; informowanie o zasobach i systemach wsparcia dostępnych w społeczności lokalnej.

Praca wolontariusza z rodziną w ramach omawianego programu trwa około roku, jednak wolontariusz może zdecydować o przedłużeniu tego okresu.

2. Rekrutacja i dobór wolontariuszy

Rekrutacja wolontariuszy

Rekrutacja wolontariuszy może odbywać się przy użyciu publicznie dostępnych informacji, ogłoszeń

zamieszczanych na stronie internetowej danej organizacji, w mediach społecznościowych i prasie,

a także przez współpracę z innymi organizacjami, które mogą pomagać w pozyskaniu wolontariuszy zainteresowanych pracą w tym programie.

Ogłoszenie dotyczące wolontariatu powinno zawierać informacje na temat organizacji poszukującej wolontariuszy, celów wolontariatu oraz najważniejszych zadań i wymagań związanych z tą pracą.

Potencjalni wolontariusze mogą zostać poproszeni o wypełnienie i odesłanie przygotowa-

nego wcześniej kwestionariusza, w którym należy podać swoje dane osobowe (imię i nazwisko, wiek, wykształcenie, miejsce pracy, doświadczenie w opiece nad dziećmi oraz znajomość języków obcych) i opisać swoją motywację do uczestnictwa w programie w roli wolontariusza. Następnie kwestionariusze są wykorzystywane do przeprowadzenia wstępnego doboru kandydatów – na podstawie podanych przez nich informacji.

Rekrutacja wolontariuszy

Osoby zainteresowane pracą w roli wolontariuszy są zapraszane przez mentora na indywidualne lub grupowe rozmowy kwalifikacyjne, podczas których mentor ocenia predyspozycje poszczególnych kandydatów do pracy na danym stanowisku. Zaleca się, aby na spotkania grupowe zapraszać 4–5 osób.

Na początku spotkania należy zaznajomić potencjalnych wolontariuszy z organizacją, dla której chcą pracować, jej celami i zadaniami wolontariusza. Jeśli w rozmowie kwalifikacyjnej ma uczestniczyć grupa kandydatów, warto, aby podczas spotkania była obecna jeszcze jedna osoba reprezentująca organizację. Ułatwia to finalną ocenę potencjalnych wolontariuszy. Podczas spotkania kandydaci powinni mieć możliwość zadawania pytań mentorowi.

Jeżeli wolontariusze mają pracować z rodzinami, które nie znają języka urzędowego, należy zapytać kandydatów o znajomość danego języka obcego.

W trakcie rozmowy kwalifikacyjnej można opisać kandydatom jedną lub kilka niepokojących, a nawet niebezpiecznych, sytuacji związanych z odwiedzaniem rodzin, i zapytać, jak by się wtedy zachowali. Ta metoda może być bardziej wartościowym źródłem informacji niż odpowiedzi kandydatów na wystandaryzowane pytania.

Po przeprowadzeniu rozmów z wszystkimi kandydatami mentor wybiera osoby z najlepszymi predyspozycjami do tej pracy. Odrzuconym kandydatom należy wyjaśnić powody tej decyzji.

3. Szkolenie wolontariuszy

Wolontariusze muszą ukończyć zorganizowane i przeprowadzone przez mentora szkolenie przygotowujące ich do pracy z rodzinami. Szkolenie opracowane przez Centrum „Dardedze” w ramach programu wolontariatu trwa 32 godziny. Podczas szkolenia wolontariusze powinni zapoznać się ze swoimi obowiązkami oraz mieć możliwość podniesienia kompetencji niezbędnych w pracy z rodzinami.

Szkolenie nie powinno koncentrować się na przygotowaniu teoretycznym, lecz na aspektach praktycznych i wymianie doświadczeń. Można

wykorzystać takie metody interaktywne, jak praca grupowa, dyskusje i odgrywanie ról. Są one pomocne w przyswajaniu wymaganej wiedzy i umiejętności oraz sprzyjają nawiązywaniu relacji między uczestnikami.

Program szkolenia wolontariuszy powinien uwzględniać następujące zagadnienia:

Zadania wolontariuszy

Podczas szkolenia omawia się szczegółowo zadania i obowiązki wolontariuszy. Uczestników zachęca się do zadawania pytań, aby wyjaśnić wszelkie wątpliwości.

Przestrzeganie zasad etyki i poufności

Wszystkie informacje dotyczące rodzin, z którymi pracują wolontariusze, są objęte zasadą poufności. Jedyne informacje nie objęte tą zasadą dotyczą zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia lub życia dziecka w rodzinie.

Kryzysy w życiu rodzinnym

Wolontariusze powinni dysponować wiedzą na temat kryzysów, z jakimi może borykać się rodzina, a także sposobów ich przewycięzania.

Rodzicielstwo i role rodziców

Wychowując dzieci, rodzice pełnią różne role, m.in. opiekuna, osoby wyznaczającej granice czy nauczyciela. Wolontariusze powinni rozumieć złożoność roli rodzica.

Systemy pomocy rodzinie

Wielu rodzinom brakuje informacji o możliwościach uzyskania pomocy oraz ofertach różnych instytucji. Wolontariusze powinni dysponować wiedzą na temat instytucji (pomocy społecznej, opieki zdrowotnej), które mogą zapewnić rodzinie potrzebne wsparcie. Aby poszukiwanie pomocy było łatwiejsze, można przygotować dla wolontariuszy materiały informacyjne zawierające dane kontaktowe różnych instytucji.

Stereotypy i uprzedzenia

Pracujący z rodzinami wolontariusze muszą być wolni od uprzedzeń i stereotypów. Dlatego powinni wiedzieć, jak powstają stereotypy i uprzedzenia oraz w jaki sposób wpływają one na ludzkie myśli, zachowanie i komunikację.

Wartości i postawy

Wolontariusze powinni wiedzieć, jak kształtują się wartości i postawy. Muszą przy tym pamiętać, że ludzie mogą wyznawać różne wartości, i nauczyć się to akceptować.

Umiejętność słuchania

Umiejętność słuchania to jedna z najważniejszych umiejętności w pracy wolontariusza, dlatego warto ją doskonalić.

Wyznaczanie granic i konsekwencja

Wolontariusze powinni umieć stawiać granice i nie przejmować odpowiedzialności za problemy i trudności w rodzinie. Nie wolno im pomagać rodzinie finansowo. Wolontariusz powinien uczyć

rodzinę samodzielnego rozwiązywania problemów.

Bezpieczeństwo osobiste

Wolontariusze powinni znać zasady bezpieczeństwa osobistego oraz zasady dotyczące zachowania w niebezpiecznych sytuacjach. Nie powinni angażować się w konflikty z rodziną.

Wsparcie dla rodzin w sytuacjach stresowych

Wolontariusze powinni znać strategie radzenia sobie ze stresem, aby w razie potrzeby móc zasugerować którąś z nich rodzinie.

Depresja poporodowa

Wolontariusze powinni umieć rozpoznać objawy depresji poporodowej, wiedzieć, w jaki sposób pomóc matce oraz kiedy zwrócić się o pomoc do specjalisty.

Sytuacje wymagające profesjonalnej pomocy

Wolontariusze powinni umieć rozpoznać sygnały wskazujące na konieczność skorzystania z pomocy profesjonalistów. Jeśli wolontariusz ma wątpliwości, czy w danej sytuacji należy się zwrócić do profesjonalistów, powinien omówić tę kwestię z mentorem.

Rozwój dziecka

Wolontariusze muszą wiedzieć, co dziecko powinno umieć w określonym wieku. Ta wiedza może być pomocna w ocenie rozwoju dziecka. Jeśli wolontariusz zauważy jakieś nieprawidłowości rozwoju dziecka, może doradzić rodzicom, gdzie poszukiwać pomocy.

Rola zabawy w życiu dziecka

Wolontariusz może pomagać rodzicom przez podpowiadanie im zabaw stosownych do wieku dziecka oraz angażowanie ich w zabawę, jeśli wcześniej tego nie robili.

Bezpieczeństwo dzieci

Wolontariusze powinni znać podstawowe zasady zapewnienia dziecku bezpieczeństwa w rodzinie (bezpieczne otoczenie, zasady bezpieczeństwa, porządek dnia). Wolontariusz może sugerować rodzicom, co można zmienić, aby otoczenie stało się bezpieczniejsze dla dziecka.

Krzywdzenie dzieci

Wolontariusze powinni umieć rozpoznać oznaki krzywdzenia (fizycznego, emocjonalnego i seksualnego) lub zaniedbywania dzieci

w rodzinie i poza nią. W przypadku ich zaobserwowania powinni poinformować o nich mentora.

Metody dyscyplinowania dzieci

Wielu rodziców stosuje kary cielesne lub krzyczy na dzieci, gdy są nieposłuszne. Ci rodzice często nie znają innych sposobów uspokajania i dyscyplinowania dziecka. Wolontariusze powinni dysponować wiedzą dotyczącą pozytywnych metod

dyscyplinowania dzieci, aby móc udzielać rodzicom wskazówek na ten temat.

W trakcie szkolenia mentor powinien ocenić predyspozycje wolontariuszy do wykonywania ich zadań. Powinien mieć pewność, że wolontariusze mają odpowiednie kompetencje i poradzą sobie w rodzinie, którą będą odwiedzać.

4. Praca z rodziną

Mentor zajmuje się wyborem rodzin, które otrzymają wsparcie wolontariusza. W większości przypadków mają już one kontakt z pomocą społeczną. Dobór rodzin ma istotne znaczenie w efektywności pracy wolontariuszy. Rodzina musi być gotowa przyjąć pomoc wolontariusza i otwarta na zmiany. Mentor powinien ocenić sytuację każdej rodziny, ponieważ wolontariusz nie może odwiedzać rodziny dotkniętej poważnym uzależnieniem od alkoholu lub narkotyków albo problemem przemocy fizycznej. Praca z taką rodziną mogłaby narazić wolontariusza na sytuację zagrażającą jego zdrowiu lub życiu. Zaleca się, aby wolontariusz mieszkał blisko miejsca zamieszkania rodziny, dzięki czemu dojazd do niej nie będzie zajmował zbyt dużo czasu. Jeśli rodzina mieszka daleko, należy pokryć koszty transportu, tak by wolontariusz mógł odwiedzać rodzinę raz w tygodniu.

Z każdym wolontariuszem podpisuje się kontrakt, który określa jego zadania, czas trwania wolontariatu, koszty pokrywane przez organizację oraz odpowiedzialność organizacji w wypadku szkód poniesionych przez wolontariusza w trakcie wykonywania jego pracy. Kontrakt może również regulować inne istotne kwestie.

Po rozpoczęciu współpracy z rodziną podpisuje się umowę między wolontariuszem, przedstawicielem rodziny, mentorem i reprezentantem zaangażowanej instytucji, np. pomocy społecznej. W tym dokumencie zainteresowane strony określają uzgodnione cele współpracy między wolontariuszem a rodziną, a także termin, czas trwania i częstotliwość spotkań. Zazwyczaj wolontariusz odwiedza

rodzinę raz w tygodniu, a spotkanie trwa dwie godziny. Współpraca z rodziną może trwać od kilku miesięcy do roku – do czasu osiągnięcia pożądanego rezultatu. Cele współpracy określa się na podstawie życzeń wyrażonych przez rodzinę. Na przykład może to być pomoc w przyswojeniu sobie umiejętności pozytywnego dyscyplinowania dzieci lub w planowaniu domowego budżetu.

Zadaniem wolontariuszy jest udzielenie rodzinie pomocy w rozwiązaniu problemów, których rodzice są świadomi, a nie przejęcie odpowiedzialności za te problemy lub rozwiązanie ich za rodziców.

Pracownik socjalny powinien kontynuować pracę z rodziną w czasie, gdy korzysta ona z pomocy wolontariusza, by nie nabrała ona błędnego przekonania, że wolontariusz zastępuje pracownika socjalnego.

Pierwsze spotkanie z rodziną i podpisanie umowy o współpracy może się odbyć w ośrodku pomocy społecznej lub w miejscu zamieszkania rodziny. To drugie rozwiązanie umożliwia wolontariuszom zapoznanie się ze środowiskiem życia rodziny jeszcze przed pierwszą samodzielną wizytą. Na początku współpracy obie strony potrzebują czasu – rodzina, aby nabrać zaufania do wolontariusza, a wolontariusz, by poczuć się swobodnie.

Zadaniem wolontariusza jest pomoc rodzicom w nabraniu większej pewności siebie oraz radzeniu sobie z trudnościami.

Wiele młodych matek jest zmęczonych opieką nad dzieckiem i nieustannym zaspokajaniem jego potrzeb. Wolontariusz może dodawać matce otuchy, zapewniając ją, że robi wszystko jak należy, że płacz dziecka jest normalny i że ten trudny

okres niedługo się skończy. Wolontariusz może także zaproponować matce, że zajmie się dzieckiem w czasie, gdy ona będzie brała kąpiel, albo wybrać się z nią i dzieckiem na spacer.

Czasami młode matki tracą nad sobą panowanie; mogą krzyknąć na dziecko, bić je lub ignorować. Wolontariusz może spokojnie wyjaśnić matce, jak mówić dziecku „nie”. Może uczyć matkę, jak uspokajać i zabawiać dziecko.

Jeśli dziecko dorastające w rodzinie nie zna języka urzędowego, wolontariusz może mu pomóc w uczeniu się tego języka przez zabawę. Należy za każdym razem chwalić dziecko za postępy w nauce języka.

Rodziny często nie potrafią planować swojego budżetu, tak by wystarczyło im pieniędzy na

comiesięczne wydatki i zakup niezbędnych produktów. Wolontariusz może podzielić się z rodziną swoimi metodami planowania budżetu, a jeśli rodzina sobie tego życzy, pomóc jej zaplanować domowe wydatki. Może też przekazać rodzinie informacje na temat miejsc, w których można otrzymać darmowe posiłki.

Aby przeciwdziałać izolacji społecznej rodzin, wolontariusze wraz z rodzinami mogą uczestniczyć w imprezach kulturalnych, spotkaniach grup zainteresowań lub wychodzić na wspólne spacer. Warto organizować imprezy dla wszystkich rodzin uczestniczących w programie wolontariatu, zapewniając im możliwość nawiązania nowych kontaktów społecznych i dzielenia się doświadczeniami, które mogą być użyteczne dla innych rodzin.

5. Superwizja i wsparcie dla wolontariuszy

Raz w miesiącu mentorzy organizują spotkania superwizyjne dla wolontariuszy, a w razie potrzeby spotykają się z nimi indywidualnie. Podczas pierwszego etapu pracy z rodziną wolontariusze potrzebują więcej tego rodzaju indywidualnego wsparcia. Później powinny wystarczyć rozmowy telefoniczne, podczas których mentor omawia z wolontariuszem pracę wykonaną w ciągu minionego tygodnia.

Rodzaje superwizji:

Nadzór administracyjny – superwizor występuje w roli zwierzchnika, który ocenia, czy praca podległych mu osób jest zgodna z wyznaczonymi celami. Jego odpowiedzialnością jest zapewnienie wysokiej jakości usług.

Superwizja edukacyjna – głównym celem tego typu superwizji jest odświeżenie umiejętności, zachęcenie do refleksji, pomoc w zrozumieniu klientów, analiza reakcji wolontariusza i jego zachowania wobec klienta, zrozumienie dynamiki interakcji między klientem a wolontariuszem oraz poznanie innych form pracy z klientami.

Superwizja wspierająca – koncentruje się na wartościach moralnych wolontariuszy, ich

uczuciach, emocjach i zadowoleniu z pracy. Po ten typ superwizji można sięgnąć w sytuacji, gdy trzeba zmniejszyć ryzyko stresu i problemów związanych z zespołem wypalenia. Aby osiągnąć te cele, superwizor musi zdobyć zaufanie wolontariuszy. Tylko wtedy będzie mógł wskazywać im błędy, rozdzielać zadania, podejmować decyzje i zapewniać możliwość niezależnego, skutecznego działania.

Warto również zapewnić superwizję mentorom wolontariuszy.

Po każdym spotkaniu z rodziną wolontariusze przesyłają mentorowi krótki raport opisujący wykonane czynności i największe wyzwania, z jakimi się spotkali podczas wizyty. Pomaga to wolontariuszom w podsumowaniu własnych myśli i odczuć, a mentorowi pozwala na ocenę zagrożeń i zastanowienie się nad sposobami poradzenia sobie z daną sytuacją i nad przyszłymi działaniami.

Jeśli nawiązano kontakt z pracownikiem socjalnym, który zajmuje się daną rodziną, raz w miesiącu mentor wolontariuszy przesyła mu krótki raport informujący o liczbie spotkań wolontariusza z rodziną i podjętych działaniach.

6. Wyzwania i korzyści

W ramach oceny realizacji programu wolontariatu w Centrum „Dardedze” zapytano 48 wolontariuszy i 29 członków rodzin o korzyści i największe wyzwania, jakie napotkali w trakcie współpracy.

Najwięcej wolontariuszy (23 osoby) za najważniejszą korzyść wyniesioną z programu uznało zdobytą wiedzę i doświadczenie w pracy z dziećmi w różnym wieku. Dwudziestu dwóch wolontariuszy było zadowolonych z zawarcia nowych przyjaźni i poznania osób podzielających ich poglądy, a także z nawiązania kontaktów, które mogą być użyteczne w przyszłości. Dziesięciu wolontariuszy jako korzyści wymieniło satysfakcję z pracy, większą pewność siebie, wzrost umiejętności komunikacyjnych i umiejętności słuchania, wiedzę na temat pracy socjalnej, nowe doświadczenie w pracy z dziećmi mającymi specjalne potrzeby oraz możliwość przyjrzenia się życiu rodzin z różnych warstw społecznych.

Praca wolontariusza była pełna wyzwań, ponieważ dla większości z nich było to zupełnie nowe doświadczenie. Dla siedemnastu wolontariuszy największym wyzwaniem było nawiązanie przyjaznej relacji z rodziną i zdobycie jej zaufania. Dwunastu miało trudności związane z nieznaną otoczką środowiska życia rodziny i koniecznością wnikięcia w jej problemy. Dla ośmiu najtrudniejsze okazało się planowanie spotkań z rodziną, ponieważ nie zawsze udawało się ustalić termin dogodny dla obu stron. Sześciu wolontariuszy miało problemy z wyznaczaniem granic, a pięciu jako największe wyzwanie wskazało trudności z zajmowaniem się kilkorgiem dzieci w rodzinie.

Członkowie rodzin uczestniczących w programie również oceniali swoje korzyści z wo-

lontariatu. Dwanaście rodzin uznało rozmowy, wsparcie i otrzymane rady za najważniejszą korzyść z udziału w tym programie. Siedem rodzin doceniło to, że dzięki wolontariuszom mieli więcej czasu dla siebie i mogli odpocząć od codziennych kłopotów. Cztery rodziny były zadowolone z zawarcia nowych przyjaźni i znajomości oraz poznania nowych zabaw rozwojowych, w które będą mogły się bawić ze swoimi dziećmi. Trzy rodziny przyznały, że współpraca z wolontariuszem była dla nich wartościowym doświadczeniem; zauważyły także poprawę umiejętności komunikacyjnych u swoich dzieci.

Trzynastu rodzin nie miało trudności we współpracy z wolontariuszem i oceniło wzajemną komunikację jako udaną. Pięć rodzin wspomniało o trudnościach z zaufaniem wolontariuszowi. Trzy rodziny miały problemy z planowaniem spotkań, a dwie przyznały, że trudno im było wpuścić obcą osobę do swojego życia i zaakceptować cel pracy wolontariusza. Początkowo wiele rodzin obawiało się, że wolontariusze powiadomią pomoc społeczną o pewnych niedociągnięciach w ich życiu codziennym.

Zaobserwowano poprawę funkcjonowania rodzin uczestniczących w programie. Rodziny stały się silniejsze i nawiązały nowe kontakty społeczne, zmieniły swoje priorytety życiowe i nabrały zaufania do siebie i swoich możliwości. Wszystkie strony zaangażowane w program wolontariatu – wolontariusz, mentor, rodzina oraz inni profesjonaliści pracujący na co dzień z dziećmi i rodzinami – są jego beneficjentami. Największymi beneficjentami są jednak rodziny, które otrzymują pomoc w przezwyciężaniu trudności, by ich dzieci mogły mieć szczęśliwsze dzieciństwo.

Bibliografia

Centrum Dardedze (2012). *Program szkolenia wolontariuszy*. Ryga.

Materiały z konferencji (2012). *Wolontariat i inne nowatorskie podejścia do poprawiania sytuacji dzieci w rodzinach*. Ryga.

Engaging volunteers from local community in preventing the risk of child abuse in families with young children

The article discusses the background, objectives, and implementation of a volunteering programme aimed at preventing the abuse of young children through supporting parents in difficult life situations. The programme has been coordinated by the „Dardedze” Centre in Riga.

KEYWORDS:

CHILD, MALTREATMENT, PREVENTION, VOLUNTEERING, LITHUANIA

CYTOWANIE:

Švekere, G. (2013). Przeciwdziałanie krzywdzeniu małych dzieci w rodzinach – program wolontariatu w społeczności lokalnej. *Dziecko krzywdzone. Teoria, badania, praktyka*, 12(4), 78–85.



Artykuł jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne Bez utworów zależnych 3.0 Polska.